

Gelir İdaresi, Kılı Kırk Yarmalı

Bu hafta, titiz ve ayrıntılı bir biçimde incelenmesi ve önemle üstünde durulması gereken bir konuya dikkat çekmek istiyorum. Çünkü konu “taşınmaz sahibi” çok sayıdaki mükellefi ilgilendiriyor.

Ülkemizdeki yasalara göre, kurumlar vergisi mükelleflerinin, aktiflerinde iki yıldan fazla bulundukları taşınmazların satışından elde ettikleri kazancın yüzde 75’i kurumlar vergisinden istisnadır. Ayrıca bu satış işlemleri katma değer vergisinden de istisna. Yani satış bedeli üzerinden katma değer vergisi hesaplanmaz.

Biliyoruz ki istisnanın temel amacı; işletmelerin atıl durumunda bulunan varlıklarını nakde dönüştürerek finansman ihtiyaçlarının düzeltilmesini sağlamak. Elbette, bu istisna çeşitli şartlara bağlı. Özellikle kurumlar vergisi istisnasından yararlanabilmek için daha fazla şart var. Katma değer vergisi istisnası ise sadece bir şarta bağlı. Bu da; “taşınmaz ticareti ile uğraşılması”. Bu tanım, aynı zamanda andığımız iki vergi kalemindeki istisnanın ortak şartı. Yani,

taşınmaz ticaretini yapan kurumlar, ticarete konu taşınmazların satışında herhangi bir istisnadan yararlanamaz.

Görüyoruz ki, bu şart ile istisna bir faaliyet istisnası olmaktan çıkarılıyor. Çünkü, esas faaliyetleri taşınmaz ticareti olanlara istisna tanınmaması, istisnanın faaliyet dışı kazanç ve işlemlere tanınması anlamına gelir. Bu da aslında son derece mantıklı.

Peki sorun nerede?

Sorun ya da konunun, ana sözleşme ile ne alakası var diye düşünülebilir. Evet, aslında sorun yok. Konu çok net. Esas faaliyeti taşınmaz ticareti olanlar bu istisnadan yararlanamazlar, bunun dışındakiler

yararlanabilir.

Ne yazık ki sorunu yaratan yine Gelir İdaresi ve yine bir özgelge. İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı’nın 6 Ağustos 2013 tarih ve 39044742-KDV.28-1192 sayılı özelgesinde ana sözleşmede yer alan bazı ifadelerin istisna uygulamasına engel teşkil edeceği belirtiliyor. İlgili bölüm aynen şöyle: “...ana sözleşmesinde; şirketin faaliyet konuları arasında her türlü taşınmaz alım, satım, inşaa ve kiralama faaliyetlerinin yer almaması ve şirket aktifinde en az iki tam yıl süre ile kayıtlı bulunması koşulu ile tarafından yapılan taşınmaz satışının KDV’den istisna olması mümkün bulunmaktadır.”

Tüm konular sepette!

Bilindiği üzere, özellikle eski Ticaret Kanunu’nun uygulandığı dönemde hazırlanan şirket ana sözleşmelerinde, faaliyet sırasında herhangi bir sorunla karşılaşmamak için hemen hemen tüm konular

faaliyet konuları arasında sayılırdı. Bunlar arasında her türlü taşınmaz alım, satım, inşaa ve kiralaması da yer alırdı.

Oysa şimdi, ana sözleşmelerinde bu ifadelerin yer aldığı şirketlerin istisnadan yararlanamayacağı söyleniyor. Bu, istisnanın yürürlükten kaldırıldığı anlamına gelir.

Biliyoruz ki önemli olan işletmenin esas faaliyet konusudur. Esas faaliyeti taşınmaz ticareti olan kurumların bu istisnadan yararlanamaması son derece doğal. Ancak, esas faaliyet konusu taşınmaz ticareti olmamakla beraber arızı olarak taşınmaz alıp satan,

mevcut taşınmazlarını kiralaayan şirketlerin ana sözleşmelerinde “her türlü taşınmaz alım, satım, inşaa ve kiralama” ifadesi var diye istisnadan yararlandırılmaması mümkün olamaz.

Gelir İdaresi bu özgelgenin arkasında durur ve özgelgenin uygulamasını genişletirse, istisna yürürlükten kaldırılmış olur. Bizden uyarması!

SOSYAL GÜVENLİK

İzin ücretinde ‘hak yerde kalmaz’

Emeğin karşılığının daima ödeneceği anlamında kullanılan, “hak yerde kalmaz” şeklindeki ünlü atasözümüz, işçinin yıllık ücretli izni konu olduğunda da geçerliliğini korur. Çünkü yasamıza göre, iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi, işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücreti de ödemeyi zorunlu kılar. Bu tutar, sözleşmenin sona erdiği tarihteki son ücret üzerinden hesaplanır. Ödeme işçinin kendisine ya da ölümü halinde hak sahiplerine yapılır.

Yıllık izin ücretinin hesaplanmasında, işçinin işe giriş tarihinden itibaren geçen tam yıllar belirlenir.

Kullanılmış olan izinlerin günü tespit edilir ve tüm çalışma döneminde kullanılması gereken süreyle karşılaştırılır. Sonuçta aradaki fark günleri, son ücret üzerinden hesaplanır.

Kıstelyevm hesaplama

Burada özellikle, izin gün sayısında kıstelyevm usulünün uygulanmadığını belirtmekte yarar var. Yani, izne hak kazanmak için mutlaka hep tam yılın doldurulmuş olması gerekir. Bir yıldan az süreler için

orantısal olarak izin kullanılmaz.

Kullanılmayan yıllık izin sürelerine ait ücretin zamanaşımı, iş sözleşmesinin feshinin yapıldığı tarihten başlar ve süresi beş yıldır.

Bu süre içinde hak istenmelidir. Hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen işveren veya işveren vekili ceza ile karşılaşabilir. Yasaya göre, bu durumda olan her işçiye 2013 yılı için 237 lira para cezası uygulanır.

SORU- CEVAP

HİZMET TESPİTİ VE ZAMANAŞIMI

1984 tarihindeki primlerini göremeyen işçiye hizmet tespit davası açmasını tavsiye ediyorsunuz, burada hak düşürücü süre beş yıl değil mi? **Serkan GÜN**

Normal şartlarda beş yıllık zamanaşımı vardır. Ancak, 1984’te işe giriş bildirgesi olmasına rağmen hizmetleri görülmemeyen kişiler tespit davası açtığında yargı genellikle işe giriş tarihi itibarıyla 1 gün çalışıldığına hükmediyor. Konuyla ilgili yüzlerce Yargıtay kararı var. İşe giriş bildirgesinin olması durumunda 5 yıllık zamanaşımı dikkate alınmaz.

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.

